

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
აკადემიური საბჭო

მისამართი: 6010, ქ. ბათუმი,
ნინოშვილის ქ., №35

ტელ/ფაქსი: (+995 222) 27 17 87
ელ. ფოსტა: info@bsu.edu.ge

დ ა დ ე მ ი უ რ ი ს ა ბ ო ა №111

კოდიფიცირებული

2015 წლის 8 ოქტომბერი,
ქ. ბათუმი

სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის დამტკიცების შესახებ

„უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის 1-ლი პუნქტისა და ბსუ-ს წესდების მე-8 მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიურმა საბჭომ

და ა დ გ ი ნ ა:

1. დამტკიცდეს „ბსუ-ს ბაკალავრიატის და მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამების სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესი“ დანართი 1-ის შესაბამისად;
2. ძალადაკარგულად იქნეს ცნობილი „რსუ-ს პირველი და მეორე საფეხურის უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“ ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2011 წლის 20 აპრილის №55 დადგენილება;
3. დადგენილება ამოქმედდეს 2015-2016 სასწავლო წლიდან, დაეზავნოს უნივერსიტეტის ძირითად სტრუქტურულ ერთეულებსა და მართვის ორგანოებს და განთავსდეს უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე;
4. დადგენილება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი გამოცემის დღიდან ერთი თვის ვადაში ბათუმის საქალაქო სასამართლოში (ქ.ბათუმი, ზუბალაშვილის ქ. N30).

აკადემიური საბჭოს სხდომის თავმჯდომარე,
პროფესორი

გურამ ჩაგანავა

აკადემიური საბჭოს 2015 წლის 8 ოქტომბრის N111 დადგენილების
დანართი 1

კოდიფიცირებული

*(ცვლილებები : ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 25 მარტის N14,
27 მაისის N28 და 14 ივლისის N53, 2016 წლის 09 აგვისტოს N61,
2017 წლის 05 აპრილის N20, 2017 წლის 29 ივნისის N56,
2018 წლის 14 თებერვლის N17 და
2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებებით)*

სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესი

I. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. წესის რეგულირების სფერო

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)

1. ამ წესის რეგულირების სფეროა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (შემდგომში „ბსუ“ ან „უნივერსიტეტი“) სასწავლო პროცესი და განსაზღვრავს ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის მოპოვების/შეჩერების/შეწყვეტის საფუძვლებს, სტუდენტის უფლება-მოვალეობებს, სტუდენტის ცოდნის შეფასების პროცედურებსა და სასწავლო პროცესის სხვა საკითხებს.

2. ბსუ-ს პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების სასწავლო პროცესი რეგულირდება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს მიერ დადგენილი სხვა წესით.

3. ბსუ-ს სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების სასწავლო პროცესი რეგულირდება წინამდებარე წესით, გარდა იმ გამონაკლისებისა, რასაც უშუალოდ ადგენს ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს მიერ დადგენილი წესი სადოქტორო პროგრამების განხორციელების შესახებ“.

II. ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის მოპოვება, შეჩერება და შეწყვეტა

მუხლი 2. სასწავლო პროცესში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)

1. ამ წესში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

1.1 უმაღლესი განათლების საფეხურებთან ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსთან დაკავშირებით:

ა) აკადემიური უმაღლესი განათლება – უმაღლესი განათლების კურსი, რომელიც მოიცავს ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის, მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებულ საბაკალავრო-სამაგისტრო და დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამებს;

ბ) ბსუ-ს სტუდენტი – პირი, რომელიც „უმაღლესი განათლების შესახებ კანონითა და ბსუ-ს წესდებით განსაზღვრული წესით ჩაირიცხა ბსუ-ში ბაკალავრიატის, მაგისტრატურის, მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო, დიპლომირებული მედიკოსის/სტომატოლოგის, დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის გასავლელად, აგრეთვე პირი, რომელიც ჩარიცხულია უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში და რომელიც ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში ასრულებს სასწავლო კომპონენტის ან/და კვლევითი კომპონენტის ნაწილს ბსუ-ში;

გ) აკადემიური ხარისხი – კვალიფიკაცია, რომელსაც სტუდენტს აკადემიური უმაღლესი განათლების შესაბამისი საფეხურის დამთავრებისას ანიჭებს უნივერსიტეტი;

დბაკალავრიატი – აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველი საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც ითვალისწინებს შესაბამისი სპეციალობის საფუძვლების სწავლებას, რაც აუცილებელია პირის მიღებული კვალიფიკაციით მუშაობისათვის და მაგისტრატურაში შემდგომი სწავლისათვის;

ე) **ბაკალავრი** – მფლობელი იმ აკადემიური ხარისხისა, რომელიც აკადემიური უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის პირველი საფეხურისათვის – ბაკალავრიატისათვის დადგენილი კრედიტების რაოდენობის (არანაკლებ 240)ათვისების შედეგად ენიჭება ბსუ-ს სტუდენტს;

ვ) **სამედიცინო/სტომატოლოგიური განათლების პროგრამა** - ერთსაფეხურიანი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც მთავრდება დიპლომირებული მედიკოსის/სტომატოლოგის აკადემიური ხარისხის მინიჭებით. დიპლომირებული მედიკოსის 360-კრედიტიანი ან დიპლომირებული სტომატოლოგის 300-კრედიტიანი საგანმანათლებლო პროგრამის გავლის შედეგად მინიჭებული აკადემიური ხარისხი გათანაბრებულია მაგისტრის აკადემიურ ხარისხთან.

ზ) **მაგისტრატურა** – აკადემიური უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც მოიცავს სამეცნიერო კვლევის ელემენტებს და მიზნად ისახავს ბაკალავრის შემდგომი დონის სპეციალისტის ან მკვლევრის მომზადებას, აგრეთვე პირს ამზადებს მიღებული კვალიფიკაციით მუშაობისათვის;

ვ) **მაგისტრანტი** – სტუდენტი, რომელიც სწავლობს მაგისტრატურაში;

თ) **მაგისტრი** – მფლობელი იმ აკადემიური ხარისხისა, რომელიც პირს აკადემიური უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურისათვის – მაგისტრატურისათვის დადგენილი კრედიტების (არანაკლებ 120)რაოდენობის ათვისების შედეგად ენიჭება;

ი) **განათლების მაგისტრი** – იმ აკადემიური ხარისხის მფლობელი, რომელიც პირს მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ან მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების და დადგენილი კრედიტების დაგროვების შედეგად ენიჭება. განათლების მაგისტრის აკადემიურმა ხარისხმა შეიძლება პირს მიანიჭოს მასწავლებლობის უფლება;

კ) **დოქტორანტურა** – აკადემიური უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამა, სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტების ერთობლიობა, რომელიც მიზნად ისახავს სამეცნიერო კადრის მომზადებას და მთავრდება დოქტორის აკადემიური ხარისხის მინიჭებით;

ლ) **ბსუ-ს დოქტორანტი** – პირი, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობითა და ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად ჩაირიცხა და სწავლობს ბსუ-ს სადოქტორო პროგრამაზე;

მ) **გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტი** – საქართველოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ან უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სტუდენტი, რომელიც გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში აგროვებს კრედიტების განსაზღვრულ რაოდენობას პარტნიორ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში;

ნ) **მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა**- შესაბამის სტანდარტზე დაყრდნობით შემუშავებული უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამა.

ო) **სტუდენტის სტატუსის შეჩერება**- დაწესებულებისა და სტუდენტის უფლება-მოვალეობების შესრულებისგან განთავისუფლება სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის გარეშე;

1.2 უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების შესრულებასთან დაკავშირებით:

ა) **აკადემიური თავისუფლება** –სტუდენტის უფლება, დამოუკიდებლად განახორციელოს სწავლება, სამეცნიერო კვლევა და სწავლა;

ბ) **საგანმანათლებლო პროგრამა (კურიკულუმი)** – უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციის მისაღებად აუცილებელი სასწავლო კურსების/მოდულების ერთობლიობა, რომელშიც მოცემულია პროგრამის მიზნები, სწავლის შედეგები, სასწავლო კურსები/მოდულები შესაბამისი კრედიტებით, სტუდენტთა შეფასების სისტემა და სასწავლო

პროცესის ორგანიზების თავისებურებები;

გ) **სასწავლო კურსის პროგრამა (სილაბუსი)** – დოკუმენტი, რომელიც იძლევა ინფორმაციას სასწავლო კურსის/მოდულის მიზნების, სწავლის შედეგების, კრედიტების, შინაარსის, სწავლებისა და სწავლის მეთოდების, შეფასების კრიტერიუმების შესახებ

დ) **რეგულირებადი საგანმანათლებლო პროგრამა** – ბსუ-ს პროგრამები: სამართლის, მედიცინისა და პედაგოგიური;

ე) **გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამა** – საგანმანათლებლო პროგრამა, რომელიც ხორციელდება საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასა და უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებას შორის დადებული სტუდენტთა გაცვლის შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე და მიზნად ისახავს გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის მონაწილე სტუდენტის მიერ კრედიტების განსაზღვრული რაოდენობის დაგროვებას პარტნიორ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში;

ვ) **მოზილობა** – სტუდენტთა თავისუფალი გადაადგილება სწავლის, სწავლებისა და კვლევის პროცესებში მონაწილეობისათვის როგორც საქართველოში, ისე უცხოეთში, რასაც თან სდევს სწავლის პერიოდში მიღებული განათლების, კრედიტების ან კვალიფიკაციის აღიარება;

ზ) **შიდა მოზილობა** – სტუდენტთა თავისუფალი გადაადგილება ბსუ-ს საგანმანათლებლო პროგრამებს შორის (ცხადდება წელიწადში ორჯერ, ამ წესისა და ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით დადგენილი წესით);

თ) განათლების აღიარება – საქართველოს ან უცხოეთის უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში მიღებულ კვალიფიკაციას ან ამავე დაწესებულებებში სწავლის პერიოდში მიღებულ განათლებას (კრედიტებს) აღიარებს განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებითა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად. უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში მიღებული კრედიტების აღიარება ბსუ-ში ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე, ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს მიერ დამტკიცებული კრედიტების აღიარების წესით. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)*

ი) **მოდული** – სწავლების დამოუკიდებელი თანმიმდევრული ბლოკი, რომელიც აერთიანებს მონათესავე საგნებს. მოდულში განსაზღვრულია საგანთა ურთიერთკავშირები და თანმიმდევრობა. რამდენიმე მოდული შეადგენს სასწავლო გეგმას;

კ) **კრედიტი** – ერთეული, რომელიც გამოხატავს სტუდენტისათვის საჭირო სასწავლო დატვირთვას და რომლის მიღებაც შესაძლებელია სწავლის შედეგების მიღწევის შემდეგ;

ლ) **სწავლის შედეგები** – საგანმანათლებლო პროგრამის, მოდულის, სასწავლო კურსის დასრულების შედეგად სტუდენტის მიერ მიღებული ცოდნა და შეძენილი უნარები.

მ) **კვალიფიკაცია** – სწავლის შედეგი, რომელიც მიიღწევა უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის დამლევით და დასტურდება ბსუ-ს მიერ გაცემული დიპლომით;

ნ) **დიპლომი** – ბსუ-ს შესაბამისი ფაკულტეტის საბჭოს მიერ მინიჭებული აკადემიური ხარისხის (კვალიფიკაციის) დამადასტურებელი მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი (გაიცემა ბსუ-ს რექტორის ბრძანების საფუძველზე). *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)*

ო) **დიპლომის სტანდარტული დანართი** – გაიცემა დიპლომთან ერთად, სტუდენტის მიერ მიღებული განათლების შინაარსის და მისთვის მინიჭებული კვალიფიკაციის დასადასტურებლად, აგრეთვე სტუდენტის მიერ ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის გავლის შედეგად მიღებული განათლების შინაარსის და საქართველოს ან/და უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიერ მისთვის ერთობლივად მინიჭებული კვალიფიკაციის დასადასტურებლად. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)*

პ) პლაგიატი - აკადემიური არაკეთილსინდისიერება (პლაგიატის ფორმები განისაზღვრება უნივერსიტეტის ეთიკის კოდექსით). *(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)*

მუხლი 3. სტუდენტის სტატუსის შეჩერება

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)

1. უნივერსიტეტის სტუდენტის სტატუსის შეჩერების საფუძველია:

- ა) ადმინისტრაციული (სწავლის საფასურის გადახდა) ან/და აკადემიური რეგისტრაციის (სასწავლო პროცესის ელექტრონულ სისტემაში რეგისტრაციის) გაუვლელობა;
- ბ) პირადი განცხადება (მიზეზის მითითების გარეშე);
- გ) ორსულობა, მშობიარობა, ბავშვის მოვლა ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესება;

დ) უცხო ქვეყანაში, უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში სწავლა (გარდა გაცვლითი საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში სწავლისა).

2. ამ მუხლის „ბ“-„დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული რომელიმე საფუძველით უნივერსიტეტის სტუდენტის სტატუსის შეჩერების მოთხოვნით სტუდენტმა განცხადებით უნდა მიმართოს რექტორს სასწავლო პროცესის დაწყებიდან არა უგვიანეს 15 დღისა. ხანგრძლივი და მძიმე ავადმყოფობის ან სხვა შემთხვევაში, როცა დოკუმენტურად დასტურდება სტუდენტის სასწავლო პროცესში მონაწილეობის შეუძლებლობა, გამონაკლისი შესაძლოა დაიშვას დეკანის წარდგინებით მომზადებული რექტორის ბრძანებით. სასწავლო პროცესში დაბრუნების (სტუდენტის სტატუსის შეჩერების შესახებ რექტორის ბრძანების ძალადაკარგულად ცნობის/სტუდენტის სტატუსის გააქტიურების) შესახებ ბრძანება ასევე გამოიცემა არაუგვიანეს 15 დღისა სასწავლო პროცესის დაწყებიდან (გამონაკლისი შესაძლოა დაიშვას რექტორის ბრძანებით, მაგრამ არაუგვიანეს 21 დღისა სასწავლო პროცესის დაწყებიდან, სტუდენტის განცხადებისა და დეკანის დასაბუთებული წარდგინების საფუძველზე). სტატუსშეჩერებული სტუდენტის (გარდა ფინანსური დავალიანების გამო სტატუსშეჩერებულისა) სასწავლო პროცესში დაბრუნება დასაშვებია შესაბამისი სემესტრიდან (გაზაფხულის ან შემოდგომის სემესტრი, როცა პირს შეუჩერდა სტუდენტის სტატუსი), სხვა შემთხვევაში სტუდენტი ვალდებულია სასწავლო პროცესში დაბრუნების მიზნით მონაწილეობა მიიღოს ბსუ-ს შიდა მობილობის პროცესში. *(ცვლილება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებით)*

3. შესაბამისი სემესტრში აკადემიური რეგისტრაციის ვადის ამოწურვის შემდეგ, სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონული მართვის სისტემისა და დეკანის ოფისიდან მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე, გამოიცემა რექტორის ბრძანება აკადემიური რეგისტრაციის გაუვლელობის გამო შესაბამის პირთათვის ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის შეჩერების შესახებ, რომელიც განთავსდება უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე საჯარო გამოცხადების მიზნით. აღნიშნული ბრძანების გამოცემა გამორიცხავს სტუდენტისათვის შესაბამისი სემესტრის სწავლის საფასურის დარიცხვას.

4. შესაბამის სემესტრში (შესაბამის ეტაპზე) ადმინისტრაციული რეგისტრაციის გაუვლელობის - სწავლის საფასურის გადაუხდელობის გამო ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის შეჩერების შესახებ რექტორის ბრძანება გამოიცემა შესაბამის წელს უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით განსაზღვრული ადმინისტრაციული რეგისტრაციის ვადებისა და უნივერსიტეტში მოქმედი სწავლის საფასურის გადახდის წესის მიხედვით.

5. უნივერსიტეტის საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის ვადის გასვლის გამო შესაძლებელია ფაკულტეტის დეკანის წარდგინებით ამ პროგრამის სტუდენტისათვის რექტორის ბრძანებით

გამოცხადდეს რიგგარეშე შიდა მობილობა, რათა ბსუ-ს სტუდენტმა, სურვილის შემთხვევაში, ისარგებლოს ბსუ-ს აკრედიტირებულ სხვა პროგრამაზე შიდა მობილობის უფლებით. *(დამატება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებით)*

მუხლი 4. სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტა

1. უნივერსიტეტის სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის საფუძველია:

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)

- ა) პირადი განცხადება;
- ბ) შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულება;
- გ) აკადემიური უმაღლესი განათლების შესაბამის საფეხურზე საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული მოთხოვნების შეუსრულებლობა;
- დ) ერთიანი დამავალი სასწავლო კურსის სამჯერ მოსმენა და კრედიტის ვერ მიღება;
- ე) უნივერსიტეტის სტუდენტის სტატუსის შეჩერებიდან 5-წლიანი ვადის გასვლა, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევისა;
- ვ) უნივერსიტეტს შინაგანაწესით, ეთიკის კოდექსით და სტუდენტთან დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შემთხვევა;
- ზ) გარდაცვალება.

2. შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამის ვადის ამოწურვის შედეგად, იმ სტუდენტთა მიმართ, რომელთაც დარჩება აუთვისებელი კრედიტები (დავალიანება) შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანის წარდგინების საფუძველზე იწყება ადმინისტრაციული წარმოება მათთვის ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის თაობაზე სამართლებრივი აქტის გამოსაცემად. სტუდენტებს, რომელთა დავალიანებული კრედიტების რაოდენობა აღემატება 75-ს, უწყდებათ სტუდენტის სტატუსი, ხოლო სხვა დანარჩენთა მიმართ, თუკი წარმოების პროცესში მომართავენ ბსუ-ს დამატებითი სასწავლო წლის განმავლობაში აკადემიური და ადმინისტრაციული რეგისტრაციის გავლის უფლების მინიჭების თხოვნით, ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით გაუხანგრძლივდებათ ამ ვადით სწავლების ვადა.

3. დამატებითი სასწავლო წლის სტუდენტი ვერ სარგებლობს ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის შეჩერების უფლებით.

4. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესისაგან გამონაკლისი შესაძლებელია დადგინდეს ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს დადგენილებით.

5. პროგრამის გაუქმების შემთხვევაში უნივერსიტეტი სტუდენტს სთავაზობს ალტერნატიულ პროგრამას ამ სტუდენტის მიერ გავლილი პროგრამის ფარგლებში ათვისებული კრედიტების აღიარების პირობით.

6. სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის შესახებ სამართლებრივი აქტით გათვალისწინებული სამართლებრივი შედეგები დეგრა ბრძანების გამოცემიდან თორმეტი თვის შემდეგ. დროის ამ მონაკვეთში სტუდენტის სტატუსი ითვლება შეჩერებულად და სტუდენტი უფლებამოსილია ისარგებლოს მობილობის უფლებით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის საფუძველი შეუთავსებელია მიმღები დაწესებულების წესდებასთან. *(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)*

7. სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის შემთხვევაში, მისი ხელახლა მოპოვება დასაშვებია კანონმდებლობით დადგენილი წესით. *(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)*

მუხლის 5. მობილობა

1. ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის მოპოვება, გარდა ამ თავით გათვალისწინებული საფუძველებისა, შესაძლებელია სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან გადმოსვლის შედეგად (მობილობა), რაც ხორციელდება კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

2. ბსუ-ს სტუდენტი უფლებამოსილია ბსუ-ში ერთი საგანმანათლებლო ერთეულიდან (ფაკულტეტიდან)/პროგრამიდან გადავიდეს სხვა საგანმანათლებლო ერთეულზე (ფაკულტეტზე)/პროგრამაზე (შიდა მობილობა). აღნიშნული უფლებით ბსუ-ს სტუდენტმა შესაძლებელი ისარგებლოს ბსუ-ში სწავლების პირველი სემესტრის შემდეგ, ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით დადგენილ შიდა მობილობის პერიოდში.

3. შიდა მობილობაში მონაწილეობის უფლება აქვს ასევე ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის შეჩერებულ პირებს.

4. მობილობის (მათ შორის შიდა მობილობის) ვადები და განხორციელების წესი განისაზღვრება ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით.

თავი III

სტუდენტის უფლებები და ვალდებულებები

მუხლი 6. სტუდენტის უფლებები

სტუდენტს უფლება აქვს:

ა) მიიღოს საგანმანათლებლო პროგრამის შესაბამისი და ხარისხიანი საგანმანათლებლო მომსახურება, ასევე მონაწილეობა მიიღოს სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობაში;

ბ) უნივერსიტეტის სამართლებრივი აქტებით დადგენილი წესით ისარგებლოს უნივერსიტეტის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით, ბიბლიოთეკით, საინფორმაციო და სხვა საშუალებებით;

გ) საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობითა და ბსუ-ს მარეგულირებელი ნორმების შესაბამისად შეიწყვიტოს ან შეიჩეროს სტუდენტის სტატუსი, ისარგებლოს მობილობით/შიდა მობილობით;

დ) საყოველთაო, პირდაპირი და თანასწორი არჩევნების საფუძველზე, ფარული კენჭისყრით აირჩიოს ან/და არჩეულ იქნეს სტუდენტურ თვითმმართველობაში და უნივერსიტეტისა და ფაკულტეტის მართვის ორგანოებში;

ე) მიიღოს კონსულტაცია ბსუ-ს უფლებამოსილი პირისგან საგანმანათლებლო პროგრამების, სილაბუსების, სასწავლო კურსების, გამოცდების ჩატარების და სასწავლო პროცესთან დაკავშირებული სხვა საკითხების თაობაზე;

ვ) მოითხოვოს ცოდნის სამართლიანი შეფასება და დადგენილი წესით გაასაჩივროს გამოცდების შედეგები.

მუხლი 7. სტუდენტის ვალდებულებები

სტუდენტი ვალდებულია:

ა) შეასრულოს შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამის მოთხოვნები და ამ მიზნით, დადგინდეს ვადაში გაიაროს აკადემიური რეგისტრაცია (დაარეგისტრირდეს სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსები) და შეასრულოს შესაბამისი სილაბუსებით გათვალისწინებული სამუშაო;

ბ) სარგებლობისას გაუფრთხილდეს უნივერსიტეტის ქონებას, შეინარჩუნოს მისი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მდგომარეობა;

გ) დადგინდეს ვადაში გადაიხადოს ბსუ-ში სწავლის საფასური (გაიაროს ადმინისტრაციული რეგისტრაცია);

დ) სისტემატიურად ისარგებლოს „სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონულ სისტემით, რომლის საშუალებითაც მიეწოდება მას უნივერსიტეტისაგან გაგზავნილი შეტყობინებები ან/და ინფორმაცია შესაბამისი სამართლებრივი აქტების გამოცემის თაობაზე;

ე) გაეცნოს უნივერსიტეტის სამართლებრივ აქტებს (განთავსდება უნივერსიტეტის შესაბამისი ფაკულტეტის საინფორმაციო დაფაზე/ სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონულ სისტემაში/ კანცელარიასთან არსებულ საინფორმაციო დაფაზე/

უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე (www.bsu.edu.ge) ან/და უნივერსიტეტის გაზეთში „ბათუმის უნივერსიტეტი“)

ვ) ჯეროვნად შეასრულოს უნივერსიტეტის აქტებით, მოქმედი კანონმდებლობითა და სტუდენტთან გაფორმებული ხელშეკრულებით განსაზღვრული ვალდებულებები (ხელშეკრულების ფორმა მტკიცდება ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით).

თავი IV

სტუდენტის მიერ საგანმანათლებლო პროგრამის მოთხოვნების შესრულების წესი

მუხლი 8. სასწავლო წელი

1. ბსუ-ში სასწავლო წლისა და სემესტრების დაწყებისა და დასრულების, სასწავლო წლის შეუფერხებლად წარმართვისთვის მოსამზადებელი სამუშაოების შესრულების, ასევე აკადემიური და ადმინისტრაციული რეგისტრაციის ვადები განისაზღვრება ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით და ქვეყნდება ბსუ-ს ოფიციალურ ვებგვერდზე. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

2. სასწავლო წელი ორსემესტრიანია. თითოეული სემესტრი მოიცავს 20 კვირას, საიდანაც:

ა) 16 კვირა ეთმობა სააუდიტორიო მუშაობას, მათ შორის ერთი კვირა ეთმობა შუალედურ გამოცდებს;

ბ) 3 კვირა – ძირითად საგამოცდო სესიებს;

გ) 1 კვირა – დამატებით საგამოცდო სესიებს.

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)

3. სასწავლო პროცესის საჭიროების შემთხვევაში აკადემიური საბჭო უფლებამოსილია განსაზღვროს სააუდიტორიო მუშაობისათვის კვირათა განსხვავებული რაოდენობა.

მუხლი 9. საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება

1¹. მაგისტრატურის და დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამების ფარგლებში დასაშვებია სწავლება-სწავლის პროცესის არასრული დატვირთვით განხორციელება. სტუდენტის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე, საგანმანათლებლო პროგრამის არასრული დატვირთვით განხორციელების შესახებ გადაწყვეტილებას დებულობს ფაკულტეტის საბჭო. *(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*.

1. ბსუ-ში სასწავლო პროცესი ხორციელდება დასწრებული სწავლების ფორმით ან ინდივიდუალური სასწავლო პროგრამის შესაბამისად. ინდივიდუალური სასწავლო პროგრამა გულისხმობს სტუდენტის /უნივერსიტეტის ინტერესებისა და აკადემიური მომზადების დონის შესაბამისად, შესაბამისი გარემოებების არსებობის შემთხვევაში შედგენილი სასწავლო გეგმის შინაარსს, მოცულობასა და ათვისების წესს. იგი შეიძლება შემუშავდეს როგორც სრული საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში, ასევე ცალკეული სასწავლო კურსებისათვის სემესტრის დაწყებამდე არა უგვიანეს 2 კვირისა. სტუდენტის ინდივიდუალურ სასწავლო პროგრამას განიხილავს და ამტკიცებს აკადემიური საბჭო ფაკულტეტის საბჭოს წარდგინებით.

2. სტუდენტის სასწავლო საქმიანობის შესაფასებლად გამოიყენება კრედიტი - ერთეული, რომელიც გამოხატავს სტუდენტის მიერ საგნის ასათვისებლად შესასრულებელი სამუშაოს მოცულობას გამოხატულს დროის ერთეულში - საათებში. ერთი კრედიტი მოიცავს 25 ასტრონომიულ საათს, საიდანაც არა უმეტეს 10 საათისა არის საკონტაქტო, ხოლო დანარჩენი - დამოუკიდებელი სამუშაო (ცალკეულ სპეციალობათა სპეციფიკიდან გამომდინარე,

დასაშვებია კრედიტში საკონტაქტო და დამოუკიდებელი საათების განსხვავებული თანაფარდობა).

3. სტუდენტის სავალდებულო დატვირთვა ერთი სასწავლო წლის განმავლობაში მოიცავს 60 კრედიტს. დასაშვებია სასწავლო წლის განმავლობაში არაუმეტეს 75 კრედიტის დარეგისტრირება. მაგისტრატურის და დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის არასრული დატვირთვით განხორციელების შემთხვევაში ერთი აკადემიური წელი მოიცავს საშუალოდ 30 (ECTS) კრედიტს. **(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)**

4. კრედიტების განაწილება ხდება საგანმანათლებლო პროგრამის ყველა კომპონენტს შორის (როგორცაა მოდული, სასწავლო კურსი, პრაქტიკა, საბაკალავრო /სამაგისტრო ნაშრომი დასხვ.).

5. სტუდენტის აკადემიური დატვირთვა მოიცავს:

ა) დარეგისტრირებულ სავალდებულო და არჩევით კურსებზე (ლექციებზე) დასწრებას, სამუშაო ჯგუფში მუშაობას, პრაქტიკულ ან/და ლაბორატორიულ მეცადინეობას;

ბ) დამოუკიდებელ მეცადინეობას;

გ) სასწავლო, სამეცნიერო, შემოქმედებითან საწარმოო პრაქტიკას;

დ) გამოცდების მომზადება-ჩაბარებას;

ე) სასწავლო-სამეცნიერო(მოხსენება კონფერენციაზე, სამეცნიერო სტატია, საბაკალავრო, სამაგისტრო, სასემინარო)ნაშრომზე მუშაობას;

ვ) ბსუ-ს კლინიკაში ან ლაბორატორიაში მუშაობას;

ზ) შემოქმედებით პროექტზე მუშაობას;

6. სასწავლო კურსი (საგანი) არის ერთსემესტრიანი.კონკრეტული სასწავლო კურსის/მოდულის გეგმით გათვალისწინებული კრედიტების ადების პირობები განისაზღვრება სილაბუსში, რომელიც წინასწარ ცნობილი და ხელმისაწვდომია სტუდენტებისთვის.

7. საგანმანათლებლო პროგრამის მოთხოვნების შესრულების მიზნით, სტუდენტი საგამოცდო პერიოდში გაივლის მომდევნო სემესტრის აკადემიურ რეგისტრაციას, რაც გულისხმობს ელექტრონულად (სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონული სისტემის მეშვეობით) ძირითადი პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო კურსების/მოდულების შერჩევას და შესაბამისი კრედიტების დაგროვებაზე ვალდებულების ადებას. სტუდენტს უფლება აქვს შესაბამისი საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში (დასაბუთებული განცხადების წარმოდგენისას) მხოლოდ ერთხელ შეიტანოს ცვლილება ელექტრონული რეგისტრაციის ფორმაში, მაგრამ არაუგვიანეს 2 კვირისა სემესტრის დაწყებამდე. **(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)**

8. დამატებითი სპეციალობის არჩევა სტუდენტის მიერ უნდა განხორციელდეს არაუგვიანეს მე-4 სემესტრისა, ძირითად საგამოცდო პერიოდში. დამატებით სპეციალობაზე რეგისტრაციისათვის სტუდენტი მიმართავს სასწავლო და სამეცნიერო პროცესების მართვის დეპარტამენტს და ავსებს შესაბამის ფორმას. ამ სტრუქტურული ერთეულის წარდგინების საფუძველზე გამოიციემა ბსუ-ს რექტორის ბრძანება სტუდენტთა დამატებით სპეციალობაზე რეგისტრაციის შესახებ. სტუდენტის მიერ დამატებითი სპეციალობის ფარგლებში დარეგისტრირებული საგნები/მოდულები აისახება აგრეთვე, ელექტრონული რეგისტრაციის ფორმაში. არჩეული დამატებითი სპეციალობისშეცვლა ან გაუქმება დასაშვებია სასწავლო პროცესის (სემესტრის) დაწყებამდე არაუგვიანეს 2 კვირისა. სტუდენტი უფლებამოსილია ასევე: არჩევითი კურსი/მოდული, რომელიც აირჩია და გაიარა წინა სემესტრში, მაგრამ ჩაიჭრა, შეცვალოს იმავე ოდენობით კრედიტის მქონე სხვა არჩევითი სასწავლო კურსით/მოდულით; შეფასების გაუმჯობესების მიზნით ხელახლა დაარეგისტრიროს და ისწავლოს იგივე სასწავლო კურსი, ასეთ შემთხვევაში სტუდენტს საბოლოო შეფასებად უფიქსირდება უკეთესი შედეგი. ამ მუხლში აღნიშნული უფლებებით სტუდენტი სარგებლობს საგანმანათლებლო პროგრამის ოპტიმალური ვადაში და სასწავლო წლის განმავლობაში ასათვისებელი კრედიტების ზღვრული ოდენობის ფარგლებში. **(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 27 მაისის N28 დადგენილებით)**

9. სტუდენტს, უფლება არ აქვს დაარეგისტრიროს სასწავლო კურსი/მოდული, თუკი მისი შესწავლის წინაპირობაა კურსი/მოდული, რომელშიც ექნება უარყოფითი „(F) ჩაიჭრა“ შეფასება, ხოლო მე-4 სემესტრის მაგისტრანტი, რომელსაც აქვს აკადემიური დავალიანება სასწავლო კომპონენტის სახით, უფლებამოსილია მიმდინარე სემესტრში დაარეგისტრიროს იგი კვლევით კომპონენტთან (სამაგისტრო ნაშრომის შესრულება) ერთად იმის გათვალისწინებით, რომ ერთ სასწავლო წელში ათვისებული კრედიტების რაოდენობა არ აღემატებოდეს 75 კრედიტს. ასეთ შემთხვევაში მაგისტრანტი უფლებამოსილია გაიაროს სამაგისტრო ნაშრომის აპრობაცია, თუმცა სამაგისტრო ნაშრომის დაცვაზე მისი დაშვება განისაზღვრება მას შემდეგ, როცა სრულად ექნება შესრულებული სასწავლო კომპონენტი.
10. სასწავლო კურსში/მოდულში „(F) ჩაიჭრა“ შეფასების მქონე სტუდენტი ვალდებულია მიმდინარე სწავლის საფასურის გადახდისათვის დადგენილ ვადებში დამატებით გაიაროს აკადემიური და ადმინისტრაციული (ფინანსური) რეგისტრაცია, დავალიანებული საგნის დარეგისტრირების მიზნით.
11. დასაშვებია საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამების მე-3 სასწავლის წლის სტუდენტებისათვის პროგრამით დაგეგმილი შორეული საველე პრაქტიკის გავლის (სასწავლო კომპონენტის-5 კრედიტის შესრულების) ვალდებულების გადავადება ერთჯერადად, ერთი სასწავლო წლის ვადით (მომდევნო სასწავლო წლის სტუდენტებთან ერთად გავლის პირობით). ასეთ შემთხვევაში, სტუდენტის მიერ ბოლო სასწავლო წელს ათვისებული კრედიტების რაოდენობა არ უნდა აჭარბებდეს 75 კრედიტს. გადავადების შესახებ სტუდენტის განცხადებისა და ფაკულტეტის დეკანის წარდგინებით გამოიცემა ბსუ-ს რექტორის ბრძანება. *(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 14 ივლისის N53 დადგენილებით).*

მუხლი 10. სტუდენტის შეფასების წესი

(ველილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)

1. სასწავლო კომპონენტში (სასწავლო კურსი, მოდული, პრაქტიკა, შემოქმედებითი/პრაქტიკული სახის პროექტი, საბაკალავრო კვლევითი პროექტი/ნაშრომი ან სხვ.) სტუდენტის საბოლოო შეფასება წარმოადგენს შუალედური შეფასებისა და დასკვნითი შეფასების ჯამს.
2. სასწავლო კურსის/მოდულის მაქსიმალური შეფასება 100 ქულის ტოლია, საიდანაც შუალედურ შეფასებას ეთმობამინიმუმ 40 და მაქსიმუმ 60 ქულა;
3. შუალედური შეფასებისა და დასკვნითი შეფასების ნაწილს წარმოადგენს შეფასების კომპონენტები, რომლებიც შეიძლება აერთიანებდეს შეფასებისმეთოდებს (ზეპირი/წერიითი გამოცდა, ზეპირი/წერიითი გამოკითხვა, პრაქტიკული/თეორიული სამუშაო და სხვ.):
  - 3.1 **შუალედური შეფასება შეიძლება მოიცავდეს:**
    - 3.1.1 შუალედურ გამოცდას - 20 ქულა;
    - 3.1.2 მიმდინარე შეფასებებს - მაქსიმუმ 40 ქულა:
      - ა) წერით გამოკითხვებს (წერიითი დავალება, ტესტი, რეზიუმე, ქვიზი, საშინაო დავალება, ესე, სიტუაციური ამოცანა, კაზუსიდა სხვ.)- მაქსიმუმ 30 ქულა;
      - ბ) ზეპირ გამოკითხვებს(დისკუსია, დებატები, პრეზენტაცია, სემინარი, აქტივობა და სხვ.)- მაქსიმუმ 20 ქულა;
      - გ) შეფასების სხვა სახის მეთოდს (როლური თამაში, იმიტაცია, სიმულაცია, პოსტერი და სხვ.) - მაქსიმუმ 15 ქულა;
    - 3.1.3 შეფასების სხვა სახის კომპონენტს (პროექტი, რეფერატი, პრეზენტაცია და სხვ.)- მაქსიმუმ 15 ქულა;
  - 3.2 **დასკვნითი შეფასების ფორმებია:**
    - ა) დასკვნითი გამოცდა;
    - ბ) სხვა სახის შეფასება.
4. შეფასების თითოეულ კომპონენტში გამოსაყენებელი შეფასების მეთოდები, შეფასების კრიტერიუმები და შესაბამისი ქულის დაგროვების წესი განისაზღვრება სასწავლო

კომპონენტის სილაბუსით, რომელიც უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგ მინიმალურ მოთხოვნებს:

ა) მიმდინარე შეფასების თითოეული წერითი გამოკითხვა (რომელიც შეიძლება მოიცავდეს სხვადასხვა სირთულის, ფორმისა და შინაარსის თეორიულ საკითხებს, პრაქტიკულ დავალებებს, სიტუაციურ ამოცანებს, ღია, დახურულ ან/და მრავალპასუხიან ტესტებს და სხვ.) შეიძლება შეფასდეს მაქსიმუმ 10 ქულით;

ბ) მიმდინარე შეფასების თითოეული ზეპირი გამოკითხვა შეიძლება შეფასდეს მაქსიმუმ 5 ქულით;

გ) მიმდინარე შეფასებებში, შუალედურ და დასკვნით გამოცდებში გამოყენებული ღია ტესტი ან მრავალპასუხიანი დახურული ტესტი შეიძლება შეფასდეს მაქსიმუმ 1 ქულით;

დ) მიმდინარე შეფასებებში, შუალედურ და დასკვნით გამოცდებში გამოყენებული დახურული ერთპასუხიანი ტესტი შეიძლება შეფასდეს მაქსიმუმ 0.5 ქულით;

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)

5. შუალედური გამოცდა უნდა ჩატარდეს წერითი ფორმით, ხოლო დასკვნითი გამოცდა - მხოლოდ წერითი (არა მხოლოდ ტესტირებული) ან კომბინირებული (წერითი და ზეპირი) ფორმით. კომბინირებული გამოცდის შემთხვევაში, წერითი ნაწილის ხვედრითი წილი უნდა იყოს გამოცდის საერთო შეფასების არანაკლებ 50%. გამონაკლის შემთხვევაში, პროფესორის/მასწავლებლის დასაბუთებული დასკვნის საფუძველზე, დასაშვებია დასკვნითი გამოცდის მხოლოდ ზეპირი ან ტესტირებული ფორმით ჩატარება. დასკვნითი გამოცდის ბილეთი სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე შეიძლება მოიცავდეს:

ა) თეორიულ საკითხებს - ერთი საკითხი ფასდება მაქსიმუმ 5 ქულით;

ბ) პრაქტიკულ დავალებებს - ერთი დავალება ფასდება მაქსიმუმ 5 ქულით;

გ) სიტუაციურ ამოცანებს - ერთი ამოცანა ფასდება მაქსიმუმ 5 ქულით;

დ) ღია, დახურულ ან/და მრავალპასუხიან ტესტებს - ფასდება ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტების შესაბამისად;

ე) სხვა ტიპის დავალებებს - ერთი დავალება ფასდება მაქსიმუმ 5 ქულით.

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)

6. პრაქტიკის, შემოქმედებითი/პრაქტიკული სახის პროექტის, საბაკალავრო კვლევითი პროექტის/ნაშრომის შემთხვევაში შუალედური და დასკვნითი შეფასებისათვის შესაძლებელია ამ მუხლის მე-3 პუნქტით განსაზღვრული შეფასების კომპონენტებისაგან განსხვავებული კომპონენტების გამოყენება;

7. შუალედური შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 35% (60 ქულის შემთხვევაში - 21 ქულა);

8. დასკვნითი გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 50% (40 ქულის შემთხვევაში - 20 ქულა);

9. სტუდენტი ვალდებულია დაესწროს სალექციო მეცადინეობების მინიმუმ 50%-ს, წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი დასკვნით გამოცდაზე არ დაიშვება.

10. სტუდენტის შეფასებები სილაბუსით განსაზღვრული კომპონენტების მიხედვით ფიქსირდება შეფასების უწყისში, რომლის ფორმა მტკიცდება ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით.

11. სტუდენტის შეფასება ხდება შემდეგნაირად:

ა) (A) ფრიადი - 91 ქულა და მეტი;

ბ) (B) ძალიან კარგი - 81-90 ქულა;

გ) (C) კარგი - 71-80 ქულა;

დ) (D) დამაკმაყოფილებელი - 61-70 ქულა;

ე) (E) საკმარისი - 51-60 ქულა;

ვ) (FX) ვერ ჩააბარა - 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება.

ზ) (F) ჩაიჭრა - 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი თავიდან აქვს შესასწავლი.

12. სტუდენტის გამოცდაზე ჩაჭრის საფუძველია:

ა) გამოცდის მიმდინარეობისას სტუდენტის მოქმედება, რომელიც არ შეესაბამება ბსუ-ში გამოცდების ჩატარების ინსტრუქციას და ბსუ-ს ეთიკის კოდექსს;

ბ) დასკვნით გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარის გადაულახაობა;

13. ბსუ-ში გამოიყენება აგრეთვე სტუდენტის/კურსდამთავრებულის შეფასების საშუალო მაჩვენებელი (GPA). შეფასების საშუალო მაჩვენებლის გამოსათვლელად სასწავლო კურსის/მოდულის შესაბამისი კრედიტების რაოდენობისა და სტუდენტის მიერ ამავე კურსში მიღებული შეფასების (ქულის) შესაბამისი კოეფიციენტის (50 ქულამდე - 0; 51-დან 61-მდე - 1.55; 61-დან 71-მდე - 2.16; 71-დან - 81-მდე - 2.77; 81-დან 91-მდე - 3.38; 91-ზე მეტი - 4) ნამრავლთა ჯამი იყოფა კრედიტების ჯამზე. $GPA = (\sum GP \cdot CR) / (\sum CR)$, სადა GP - წარმოადგენს კონკრეტულ სასწავლო კურსში მიღებულ შეფასების (ქულის) შესაბამის კოეფიციენტს, ხოლო CR - აღნიშნული სასწავლო კურსის შესაბამისი კრედიტის (შევიდა ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით).

მუხლი 11. სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონული სისტემა (ცვლილება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებით)

1. უნივერსიტეტის სასწავლო პროცესის მართვა ხორციელდება ელექტრონული სისტემის - spm.bsu.edu.ge (შემდეგში „სისტემის“) მეშვეობით.

2. სისტემის ადმინისტრირების და თითოეული სტრუქტურული ერთეულის/დასაქმებულის (შემდეგში „მომხმარებელი“) ფუნქციათა აღწერილობა განისაზღვრება ბსუ-ს რექტორის ბრძანებით დამტკიცებული „ბსუ-ს სტუდენტთა ელექტრონული სერვისების მართვის წესით“.

3. სისტემის ძირითადი ადმინისტრატორია ბსუ-ს სტუდენტთა კარიერული განვითარების, კულტურისა და სპორტის დეპარტამენტი, ხოლო ადმინისტრირებას მონიტორინგს უწევს უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური.

4. სიტემაში ხარვეზის გამოვლენის შემთხვევაში, მომხმარებელი (ფაკულტეტის ადმინისტრაცია/შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელი/პროგრამის ხელმძღვანელი/სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი/სტუდენტი) ვალდებულია ერთი კვირის ვადაში წარმოადგინოს აღნიშნულის შესახებ წერილობითი ინფორმაცია (სტუდენტმა - სტუდენტური პორტალის - portal.bsu.edu.ge მეშვეობით, ხოლო დასაქმებულმა - ელექტრონული საქმისწარმოების შესაბამისად).

5. წინამდებარე მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დასაქმებულის მხრიდან ინფორმაციის წარუდგენლობა შეიძლება გახდეს მის მიმართ დისციპლინური საქმისწარმოების დაწყების საფუძველი, ხოლო სტუდენტის მხრიდან ინფორმაციის წარუდგენლობის შემთხვევაში, სისტემაში ცვლილება არ განხორციელდება (განსაკუთრებულ/გამონაკლის შემთხვევებში დასაშვებია ცვლილება მხოლოდ რექტორის ბრძანებით).

მუხლი 12. შუალედური და დასკვნითი გამოცდის აღდგენის პირობები და დამატებითი გამოცდა

1. შუალედურ გამოცდაზე გამოუცხადებლობის შემთხვევაში (განსაკუთრებული საპატიო მიზეზით - ოჯახის წევრის გარდაცვალება და უნივერსიტეტის სახელით საგანმანათლებლო-კულტურულ ღონისძიებაში მონაწილეობა), გამოცდის აღდგენა დასაშვებია გამოცდის ჩატარებიდან არაუგვიანეს ერთი კვირისა. სტუდენტმა გამოცდის ჩატარებიდან არაუგვიანეს მე-3 დღისა შესაბამისი განცხადებით უნდა მიმართოს

ფაკულტეტის დეკანს და წარუდგინოს გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზების დამადასტურებელი არგუმენტები და მტკიცებულებები (დოკუმენტი/ცნობა). სტუდენტის განცხადება დეკანის მიერ განიხილება 2 სამუშაო დღის ვადაში და გამოიცემა დეკანის ბრძანება, რომელიც დაუყოვნებლივ ეცნობება სტუდენტს და შესაბამისი საგნის ლექტორს. ბრძანება არ საჩივრდება.

2. დასკვნით (ძირითად) გამოცდაზე გამოუცხადებლობის შემთხვევაში, გამოცდის აღდგენა დასაშვებია ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად.

3. სტუდენტს, რომლის საბოლოო შეფასება (შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდის შედეგები) არის (FX)ვერ ჩააბარა - 41-50 ქულა“, უფლება აქვს გავიდეს დამატებით გამოცდაზე იმავე სემესტრში. თუ სტუდენტმა დამატებითი გამოცდისა და შუალედური შეფასებების ჯამით მიიღო 41 ქულაზე ნაკლები ან არ გამოცხადდა, ითვლება ჩაჭრილად და ფასდება „(F) ჩაიჭრა“ შეფასებით.

4. დასკვნითი გამოცდის შედეგის გამოცხადებიდან შესაბამის დამატებით გამოცდამდე შუალედი არ უნდა იყოს 5 დღეზე ნაკლები. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

მუხლი 13. გამოცდების შედეგების გასაჩივრება

1. საგნის ლექტორი სტუდენტთა საგამოცდო ნამუშევრებს ჯგუფში სტუდენტთა რაოდენობის გათვალისწინებით ასწორებს და შეფასებებს აცნობებს მათ შემდეგ ვადებში: *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 14 თებერვლის N17 დადგენილებით)*

- ა) 1-დან 25- მდე სტუდენტის შემთხვევაში – 2 დღეში;
- ბ) 25-დან 50-მდე სტუდენტის შემთხვევაში – 3 დღეში;
- გ) 50-დან 70-მდე სტუდენტის შემთხვევაში – 4 დღეში;
- დ) 70-ზე მეტი სტუდენტის შემთხვევაში – 5 დღეში;

1. შუალედური ან დასკვნითი გამოცდის შედეგების გაცნობიდან არაუგვიანეს 3 დღისა, სტუდენტი წერილობით საჩივარს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) წარადგენს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატში. დარეგისტრირებული საჩივარი ფაკულტეტის დეკანის მიერ რეაგირებისათვის გადაეცემა შესაბამისი საგნის ლექტორს არაუგვიანეს მე-2 სამუშაო დღისა. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

2. წარდგენილ საჩივარს შესაბამისი საგნის ლექტორი განიხილავს 2 სამუშაო დღის ვადაში. დეკანს უფლება აქვს მიიღოს გადაწყვეტილება სტუდენტის შეფასების კომისიური წესით გადახედვის თაობაზე. პრეტენზიის დაკმაყოფილების შემთხვევაში, ლექტორი/კომისიის თავმჯდომარე რექტორის სახელზე წარადგენს მოხსენებით ბარათს ელექტრონული მართვის სისტემაში საგამოცდო ნიშნის ასახვის თაობაზე. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

3. იმ შემთხვევაში, თუკი საჩივრის (პრეტენზიის) წარდგენიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში არ იქნება განხილული საჩივარი ან ლექტორის მიერ მიიღება უარყოფითი გადაწყვეტილება, სტუდენტს უფლება აქვს საჩივრით მიმართოს ბსუ-ს რექტორს, რომელიც საჩივრის განხილვის მიზნით ქმნის სააპელაციო კომისიას.

4. კომისიას უფლება აქვს პირველივე სხდომაზე დაადგინოს სტუდენტის შეფასების წესი, რომელიც არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს, როგორც ბსუ-ში მოქმედ წესებს, ასევე შესაბამისი საგნის სპეციფიკას.

5. სააპელაციო კომისია უფლებამოსილია სტუდენტის შეფასება შეცვალოს (მაგრამ არა საუარესოდ) ან დატოვოს ძალაში. აღნიშნული გადაწყვეტილება ფორმდება შესაბამისი ოქმით, რომელსაც ხელს აწერენ კომისიის წევრები და წარუდგენენ რექტორს.

6. პრეტენზიის დაკმაყოფილების შემთხვევაში, სააპელაციო კომისიის თავმჯდომარე რექტორის სახელზე წარადგენს მოხსენებით ბარათს ელექტრონული მართვის სისტემაში საგამოცდო ნიშნის ასახვის თაობაზე. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

მუხლი 14 . საბაკალავრო/სამაგისტრო ნაშრომის გაფორმება-წარდგენა

1. ბაკალავრიატის საგანმანათლებლო პროგრამა კვლევითი უნარების განვითარების მიზნით შეიძლება ითვალისწინებდეს საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებას.

2. მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამის კვლევითი კომპონენტი ითვალისწინებს მაგისტრანტის მიერ ჩატარებულ დამოუკიდებელ ვლევას შესაბამისი მართულებით, რომლის შედეგებიც აისახება სამაგისტრო ნაშრომში. სამაგისტრო ნაშრომი წარმოადგენს დასრულებულ ინოვაციურ კვლევას.

3. სამაგისტრო/საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისას აუცილებელი კონსულტაციებით უზრუნველყოფის მიზნით სტუდენტს ენიშნება ხელმძღვანელი. საბაკალავრო/სამაგისტრო ნაშრომის თემსა და ხელმძღვანელს შესაბამისი დარგობრივი დეპარტამენტის წარდგინებით ამტკიცებს ფაკულტეტის საბჭო. საბაკალავრონაშრომისთემისადახელმძღვანელისდამტკიცებაუნდამოხდესდაცვამდებარანაკლებ 6 თვითადრე, ხოლო სამაგისტრო ნაშრომის თემისა და ხელმძღვანელის დამტკიცება - სამაგისტრო პროგრამის პირველი სასწავლო წლის განმავლობაში. თემის შერჩევა ხდება სტუდენტისა და ხელმძღვანელის მოსაზრებათა შეჯერების საფუძველზე.

4. საბაკალავრო ნაშრომის/სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელი შეიძლება იყოს ბსუ-ს აკადემიური ან სამეცნიერო თანამდებობის პირი. ასევე, საბაკალავრო ნაშრომს შესაძლებელია უხელმძღვანელოს მოწვეულმა სპეციალისტმა/მასწავლებელმა. გამონაკლის შემთხვევაში, ფაკულტეტის დეკანის დასაბუთებული წინადადების საფუძველზე, შესაძლებელია სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელი იყოს ბსუ-ს დოქტორანტი (მხოლოდ სასწავლო კომპონენტის შესრულების შემდეგ). *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2016 წლის 09 აგვისტოს N61 დადგენილებით)*

5. სტუდენტსაბაკალავრო/სამაგისტრო ნაშრომი უნდა წარმოადგინოს ყდაში აკინძული და გაფორმების დროს დაცული უნდა იყოს შემდეგი ნორმატივები:

ა) ტექსტი უნდა აიკრიფოს A4 ზომის სტანდარტულ ფურცელზე;

ბ) შრიფტის სახე – Sylfaen;

გ) შრიფტის ზომა – 12;

დ) სტრიქონებს შორის მანძილი – 1,5 ინტერვალი;

ე) ფურცლის გვერდზე ტექსტის მინდორი: მარცხენა – 3 სმ, მარჯვენა – 1,5 სმ, ზემოთ – 2 სმ, ქვემოთ – 2 სმ;

6. სამაგისტრო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არანაკლებ 50 გვერდს, დანართების გარეშე, ხოლო საბაკალავრო ნაშრომისა - არანაკლებ 25 გვერდს. დარგის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაბამისი ფაკულტეტის საბჭოს წარდგინებით, აკადემიურმა საბჭომ შეიძლება დაადგინოს კონკრეტულ მიმართულებაში საბაკალავრო/ სამაგისტრო ნაშრომის შესრულების განსხვავებული ნორმატივები.

7. საბაკალავრო/სამაგისტრო ნაშრომი უნდა დაიბეჭდოს და აიკინძოს დადგენილი სტრუქტურით. აღნიშნულ სტრუქტურაში იგულისხმება:

ა) თავფურცელი – წარმოადგენს ნაშრომის პირველ გვერდს. თავფურცელზე, ზემოთ უნდა მიეთითოს უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სრული დასახელება - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. უნივერსიტეტის დასახელება უნდა გამოიყოს ქვედა ნაწილისაგან 2-3 ს-ით, მომდევნო ხაზზე 1,5 ინტერვალით ფაკულტეტის დასახელება. შემდეგ აღინიშნება სტუდენტის სახელიდაგვარი, შუანაწილში - ნაშრომის დასახელება (შრიფტის ზომა 16), ნაშრომის სათაურის შემდეგ იწერება საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება და საძიებელი ხარისხი, რომლის მოსაპოვებლად არის წარმოდგენილი ნაშრომი. თავფურცლის მარჯვენა მხარეს აღინიშნება თემის ხელმძღვანელის აკადემიური თანამდებობა ან აკადემიური ხარისხი, ინიციალები და გვარი. თავფურცლის ბოლოს მიეთითება შესრულების ადგილი და ნაშრომის წარდგენის წელი (მაგ: ბათუმი - 2015);

ა1) განაცხადი წარდგენილ ნაშრომში პლაგიატის არარსებობის შესახებ - მიზნად ისახავს წარდგენილი ნაშრომის დაცვას პლაგიატისაგან. ნაშრომის ავტორის განაცხადი უნდა განთავსდეს ცალკე ფურცელზე (სასურველია შემდეგი შინაარსის ტექსტის გამოყენება:

„როგორც წარმოდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“ (განაცხადის ტექსტის ქვემოთ უნდა მიეთითოს ავტორის სახელი, გვარი, ხელმოწერა და თარიღი). *(ცვლილება მსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 14 თებერვლის N14 დადგენილებით).*

ბ) ანოტაცია - წარმოადგენს ნაშრომის მოკლე შინაარსს, ამასთან, დამოუკიდებელი ტექსტობრივი ერთეულია, რომელსაც აქვს თავისი შესავალი, ძირითადი ნაწილი და დასკვნა. ანოტაციაში უნდა იყოს აღწერილი: ნაშრომის საკვლევი თემა და საკითხები, კვლევის მეთოდოლოგია, კვლევის შედეგები და შედეგების მნიშვნელობა. როგორც წესი, ანოტაციის ტექსტში წყაროების ციტირება არ არის გათვალისწინებული, მასში ასევე არ გამოიყენება ცხრილები, გრაფიკები და სხვა თვალსაჩინოებები. ანოტაცია არ უნდა აღემატებოდეს 150 სიტყვას. იგი უნდა დაერთოს ნაშრომს ქართულ და ინგლისურ ენებზე. *(შევიდა ცვლილება მსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 14 თებერვლის N14 დადგენილებით)*

გ) სარჩევი – თანმიმდევრულად უნდა აისახოს ნაშრომის სრული ტექსტის ყველა თავისა და პარაგრაფის ზუსტი დასახელება, დასაწყისი გვერდების ნომრების მითითებით;

დ) შესავალი – უნდა აისახოს საკვლევი თემის აქტუალობის დასაბუთება, მიზნები და დასმული ამოცანები, კვლევისათვის გამოყენებული მეთოდები და მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა;

ე) ძირითადი ტექსტი – იგი ასახავს ნაშრომის შინაარსს. მასში უნდა გამოიყოს თავები და პარაგრაფები;

ვ) სამაგისტრო/საბაკალავრო ნაშრომის დასკვნა – წარმოადგენს კვლევის ძირითადი შედეგების ამსახველ ნაწილს, სადაც უნდა აისახოს მიღებული ახალი მეცნიერული შედეგების თეორიული მნიშვნელობა, პრაქტიკული ღირებულება და პერსპექტიული გამოყენების სფერო. საბაკალავრო ნაშრომის დასკვნაში უნდა აისახოს ნაშრომის ძირითადი შედეგები, რაც მოკლედ და კონკრეტულად უნდა პასუხობდეს ნაშრომის მიზნებსა და დასმულ ამოცანებს.

ზ) გამოყენებული ლიტერატურა – გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხა უნდა მიეთითოს ანბანური თანმიმდევრობით;

თ) საილუსტრაციო მასალა (არსებობის შემთხვევაში).

მუხლი 15. საბაკალავრო ნაშრომის დაცვის პროცედურა

1. საბაკალავრო ნაშრომით ჯამდება სტუდენტის მიერ სასწავლო კურსების გავლით მიღებული ზოგადი და დარგობრივი ცოდნა, ვლინდება არგუმენტაციის, ანალიზისა, დასკვნის გამოტანის, ინფორმაციის მოძიების, დამოუკიდებლად სწავლისა და მუშაობის უნარები. საბაკალავრო ნაშრომზე მუშაობამ ბაკალავრს უნდა ჩამოუყალიბოს მცირე კვლევითი ხასიათის უნარ-ჩვევები, გამოუმუშაოს ინოვაციური კვლევის დაგეგმვის, პრობლემის გადაჭრის სწორი გადაწყვეტილების მიღების, ცოდნის დასაბუთების, პრეზენტაციისა და კომუნიკაციის უნარი.

2. *(ამოღებულია მსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 14 თებერვლის N17 დადგენილებით)*

3. საბაკალავრო თემას ბაკალავრიატის სტუდენტი ირჩევს ხელმძღვანელთან შეთანხმებით, თავისი ინტერესების შესაბამისად და თანამედროვე პრობლემატიკის გათვალისწინებით.

4. საბაკალავრო ნაშრომის თემასა და ხელმძღვანელს ამტკიცებს ფაკულტეტის საბჭო შესაბამისი დარგობრივი დეპარტამენტის წარდგინებით.

5. საბაკალავრო ნაშრომი წარედგინება შესაბამის დარგობრივ დეპარტამენტს წინასწარი განხილვისათვის (აპრობაციისათვის), სასწავლო პროცესის დასრულებამდე ერთი თვით ადრე, რომლის შემდეგ დეპარტამენტი გამოყოფს შემფასებელს (რეცენზენტს). რეცენზენტი შეიძლება იყოს დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს მეცნიერული კვლევები საბაკალავრო ნაშრომის შესაბამის დარგში, ან დარგში მომუშავე კვალიფიცირებული (პრაქტიკოსი) სპეციალისტი. რეცენზენტი არ შეიძლება იყოს ნაშრომის ხელმძღვანელი.

6. რეცენზენტი ნაშრომის წარდგენიდან ორი კვირის ვადაში წარმოადგენს ნაშრომის შეფასებას.

7. საბაკალავრო ნაშრომის (მომზადება, გაფორმება, დაცვა) შეფასებისათვის განსაზღვრულია 100 ქულა და ის ნაწილდება რამდენიმე კომპონენტზე. საბაკალავრო კომისიის წინაშე წარმოდგენილი ნაშრომის პრეზენტაცია ფასდება მაქსიმუმ 40 ქულით. შუალედური შეფასების ხვედრითი წილია მაქსიმუმ 60 ქულა. შუალედური შეფასება მოიცავს:

ა) შუალედურ, საბაკალავრო ნაშრომის მიმდინარეობის შეფასებას -30 ქულა; (აფასებს ხელმძღვანელი);

ბ) რეცენზენტის შეფასება - 30 ქულა.

8. ნაშრომის დასკვნითი შეფასება ხორციელდება საბაკალავრო ნაშრომის დაცვის კომისიის წინაშე. დაცვა არის საჯარო. სტუდენტი თემას წარმოადგენს პრეზენტაციის ფორმით და აკეთებს აქცენტებს თემის ძირითად დებულებებზე.

9. საბაკალავრო ნაშრომის დაცვა უნდა ჩატარდეს შესაბამისი დარგის სპეციალისტებისაგან შედგენილი კომისიის წინაშე, რომელიც იქმნება ფაკულტეტის დეკანის სამართლებრივი აქტით. ნაშრომის დაცვის პროცედურა საჯაროა. ნაშრომის წარდგენისათვის მომხსენებელს ეძლევა 10-15 წუთი.

10. კომისიის თავმჯდომარე დამსწრე საზოგადოებას აცნობს სტუდენტის ვინაობას, ნაშრომის თემას, სპეციალობას და ხელმძღვანელს. ამის შემდეგ სიტყვა მოხსენებისათვის ეძლევა სტუდენტს. სტუდენტის მოხსენებაში მოკლედ და მკაფიოდ უნდა იყოს ჩამოყალიბებული ნაშრომის მიზნები, ამოცანები და ძირითადი შედეგები. საბაკალავრო ნაშრომების დაცვის პროცედურის დასრულების შემდეგ კომისია იწვევს დახურულ სხდომას, რომელზეც ფასდება თითოეული ნაშრომი.

11. სტუდენტის მიერ საბაკალავრო ნაშრომის დაცვაზე გასვლა სავალდებულოა. საჯარო დაცვის შეფასების კრიტერიუმებია:

ა) თემის აკადემიური დონე - 10 ქულა;

ბ) პრობლემის დასმა და წარმოჩენა - 10 ქულა;

გ) დასკვნების არგუმენტაცია და დისკუსიაში მონაწილეობა - 10 ქულა;

დ) პრეზენტაციის უნარი - 10 ქულა.

12. დაცვის პროცედურის მსვლელობისას კომისიის თითოეული წევრი აფასებს სტუდენტის საბაკალავრო ნაშრომს, საბოლოო შეფასება დგინდება თითოეული წევრის მიერ მინიჭებული ქულების საშუალო არითმეტიკულით. დაცვის შეფასება ფორმდება უწყისში. საბაკალავრო ნაშრომის შეფასების მიმართ პრეტენზიის მქონე სტუდენტს უფლება აქვს გააპროტესტოს შედეგი გამოცხადებისთანავე. კომისია ვალდებულია პრეტენზია განიხილოს სტუდენტის თანდასწრებით და მიიღოს საბოლოო გადაწყვეტილება.

13. საბაკალავრო ნაშრომი ითვლება შესრულებულად თუკი ნაშრომის მიმდინარე შეფასებებისა და საჯარო დაცვაზე მიღებული შეფასება შეადგენს 51-დან 100 ქულას.

14. თუ საბაკალავრო ნაშრომის მიმდინარე შეფასებებისა და საჯარო დაცვის ქულათა ჯამი შეადგენს 41-დან 50 ქულას, ან სტუდენტი არ გამოცხადდა საჯარო დაცვაზე მას უფლება აქვს საბაკალავრო ნაშრომი კომისიას წარუდგინოს განმეორებით დაცვაზე;

15. სტუდენტის გამოუცხადებლობის, ან არაადამაკმაყოფილებელი შეფასების შემთხვევაში სტუდენტი ითვლება ჩაჭრილად და იგი ვალდებულია

განმეორებით დაარეგისტრიროს საბაკალავრო ნაშრომი. *(ცვლილება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებით)*

მუხლი 16. სამაგისტრო ნაშრომის დაგეგმვის, მომზადებისა და დაცვის პროცედურები
(სათაურში შევიდა ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)

1. მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამა სრულდება სამაგისტრო ნაშრომის დაცვით, რომლის უფლებას მაგისტრანტი მოიპოვებს სასწავლო კომპონენტის (90 კრედიტი) ათვისების შემდეგ. სამაგისტრო ნაშრომი მოიცავს 30 კრედიტს და იგი წარმოადგენს მაგისტრის მიერ შესრულებული სამეცნიერო კვლევის შედეგს.

2. სამეცნიერო ხელმძღვანელი, რომელიც შეიძლება იყოს ბსუ-ს პროფესორი/ასოცირებული პროფესორი ან დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე ასისტენტ პროფესორი/სამეცნიერო თანამდებობის პირი, რომელსაც აქვს შესაბამისი კვალიფიკაცია სამაგისტრო ნაშრომის მიმართულებით.

3. სამაგისტრო თემას მაგისტრანტი ირჩევს სამეცნიერო ხელმძღვანელთან შეთანხმებით, მაგისტრანტის ინტერესების შესაბამისად და თანამედროვე პრობლემატიკის გათვალისწინებით;

4. სამაგისტრო ნაშრომის თემასა და ხელმძღვანელს ამტკიცებს ფაკულტეტის საბჭო შესაბამისი დეპარტამენტის წარდგინებით;

5. სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისას მაგისტრანტს მოეთხოვება შესაბამისი ლიტერატურის შესწავლა, ექსპერიმენტის ან კვლევის ჩატარება და დასკვნების გაკეთება.

6. სამაგისტრო ნაშრომი სასწავლო პროცესის დასრულებამდე ერთი თვით ადრე წარედგინება შესაბამის დეპარტამენტს წინასწარი განხილვისათვის (აპრობაციისათვის).

7. ნაშრომის შეფასებისას ყურადღება უნდა გამახვილდეს თემის აქტუალობაზე, მეცნიერულ სიახლეზე, პერსპექტიულობაზე, კვლევისა და მიღწეული შედეგების აქტუალობასა და პრაქტიკულ ღირებულებებზე.

8. წინასწარი განხილვის შემდეგ დარგობრივი დეპარტამენტი გამოყოფს შემფასებელს (რეცენზენტს), რომელიც შეიძლება იყოს დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს მეცნიერული კვლევები სამაგისტრო ნაშრომის შესაბამის დარგში. რეცენზენტი არ შეიძლება იყოს სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელი.

9. რეცენზენტი დასკვნას წარმოადგენს ნაშრომის წარდგენიდან ორი კვირის ვადაში *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*.

10. *(ამოღებულია ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*.

11. *(ამოღებულია ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*.

12. სამაგისტრო ნაშრომი უნდა შეფასდეს იმავე სემესტრში, რომელშიც სტუდენტი დაასრულებს მასზე მუშაობას. სამაგისტრო ნაშრომი უნდა შეფასდეს ერთჯერადად (დასკვნითი შეფასებით) სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტის შეფასების სისტემის მიხედვით:

ა) ფრიადი (summa cum laude) – შესანიშნავი ნაშრომი;

ბ) ძალიან კარგი (magna cum laude) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება;

გ) კარგი (cum laude) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება;

დ) საშუალო (bene) – საშუალო დონის ნაშრომი, რომელიც წაყენებულ ძირითად მოთხოვნებს აკმაყოფილებს;

ე) დამაკმაყოფილებელი (rite) – შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს;

ვ) არადამაკმაყოფილებელი (insufficient) – არადამაკმაყოფილებელი დონის ნაშრომი, რომელიც ვერ აკმაყოფილებს წაყენებულ მოთხოვნებს მასში არსებული მნიშვნელოვანი ხარვეზების გამო;

ზ) სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს.

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)

13. საჯარო დაცვის კომისიის შემადგენლობაში შედის შესაბამისი დარგის აკადემიური ხარისხის მქონე ხუთი პირი. კომისიის შემადგენლობა მტკიცდება რექტორის ბრძანებით.

14. მაგისტრანტი საჯარო დაცვაზე დაიშვება ფაკულტეტის დეკანის შესაბამისი სამართლებრივი აქტით, სასწავლო კომპონენტის სრულად შესრულებისა და სამაგისტრო ნაშრომის წინასწარი დაცვის პროცედურის გავლის შემდეგ.

15. დაცვის პროცესზე და შედეგზე დგება შესაბამისი ოქმი. სამაგისტრო ნაშრომის დაცვაზე მაგისტრანტი წარმოადგენს თემას ელექტრონული პრეზენტაციის ფორმით და აქცენტებს აკეთებს თემის აქტუალობაზე, სამეცნიერო სიახლეზე, მიზანსა და ამოცანებზე. ხაზი უნდა გაესვას კვლევის ობიექტებსა და მეთოდებს, უნდა წარმოჩნდეს მიღებული შედეგები და დასკვნები.

16. საჯარო დაცვაზე ნაშრომის შეფასებისას გამოიყენება შემდეგი კრიტერიუმები: კვლევის/პრობლემის აქტუალობა; მიღებული შედეგების მეცნიერული და პრაქტიკული ღირებულება; ნაშრომის აკადემიური დონე; პრეზენტაციის უნარისამაგისტრო ნაშრომი საჯარო დაცვის დასრულებისთანავე ფასდება კომისიის მიერ დახურულ სხდომაზე.

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)

17. სამაგისტრო ნაშრომი საჯარო დაცვის დასრულებისთანავე ფასდება კომისიის მიერ დახურულ სხდომაზე.

18. *(ამოღებულია ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით).*

19. *(ამოღებულია ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით).*

20. თუ სამაგისტრო ნაშრომი შეფასებულია ამ წესის მე-12 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტით - არადამაკმაყოფილებელი (insufficient) ან მაგისტრანტი არ გამოცხადდა საჯარო დაცვაზე მას უფლება აქვს სამაგისტრო ნაშრომი კომისიას წარუდგინოს განმეორებით დაცვაზე დამატებით სასესიო პერიოდში. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

21. სამაგისტრო ნაშრომის ამ მუხლის მე-12 პუნქტის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შეფასების მიღების შემთხვევაში, მაგისტრანტს უფლება ეძლევა გადამუშავებული სამაგისტრო ნაშრომი წარადგინოს მომდევნო სემესტრის განმავლობაში, ხოლო ამ მუხლის მე-12 პუნქტის მე-12 პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შეფასების მიღების შემთხვევაში, მაგისტრანტი კარგავს იგივე სამაგისტრო ნაშრომის წარდგენის უფლებას. *(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 05 აპრილის N20 დადგენილებით)*

22. ფაკულტეტის საბჭოს შუამდგომლობითა და აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილებით, სასწავლო კომპონენტის შესრულების შემთხვევაში, სამაგისტრო ნაშრომის შესრულებისა და დაცვის ვადა შეიძლება გახანგრძლივდეს ერთ წლამდე ვადით საპატიო მიზეზით (ბსუ-ს მხრიდან ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შეუსრულებლობა), რაც არ წარმოშობს სტუდენტის მხრიდან ბსუ-ს წინაშე ფინანსურ ვალდებულებას.

16¹. სასწავლო პროცესში პლაგიატის გამოვლინებისა და რეაგირების პროცედურა
(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)

1. სასწავლო პროცესში (მიმდინარე, შუალედური ან/და დასკვნითი გამოცდების პერიოდი) სტუდენტის მხრიდან პლაგიატის ჩადენის შემთხვევაში შესაბამისი პერსონალი (აკადემიური, სამეცნიერო ან/და მოწვეული) სტუდენტს უფორმებს შეფასებას „0“ და სამსახურებრივი ბარათით მიმართავს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანს.

2. დარგობრივი დეპარტამენტის მიერ საბაკალავრო ან სამაგისტრო ნაშრომის წინასწარი განხილვის ეტაპზე პლაგიატის გამოვლინების შემთხვევაში ნაშრომი არ შეფასდება და შესაბამისი გადაწყვეტილება წარედგინება ფაკულტეტის დეკანს.

3. საბაკალავრო ან სამაგისტრო ნაშრომის რეცენზენტების მიერ ნაშრომის შეფასების ეტაპზე პლაგიატის გამოვლინების შემთხვევაში, ამის შესახებ მიეთითება რეცენზენტების დასკვნაში და წარედგინება დეკანს შემდგომი რეაგირებისათვის.

შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანი ამ მუხლით გათვალისწინებული სამსახურებრივი ბარათის/დასკვნის მიღების შემთხვევაში ახორციელებს ბსუ-ს ეთიკის კოდექსით, შინაგანაწესითა და ბსუ-ს სხვა სამართლებრივი აქტებით დადგენილი ღონისძიებებს.

მუხლი 17. კვალიფიკაციის მინიჭების წესი

1. უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის ვადის დასრულების შემდეგ, ფაკულტეტის დეკანი უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულთა პირადი საქმეების შესწავლას კომისიური წესით. კომისიის შემადგენლობაში უნდა შედიოდნენ: ფაკულტეტის დეკანი; ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი; შესაბამისი დარგობრივი დეპარტამენტის ხელმძღვანელი; კურიკულუმის კომიტეტის წევრ(ებ)ი; ფაკულტეტის დეკანის ოფისის სპეციალისტი. **(ცვლილება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებით)**

2. კომისია დეტალურად შეისწავლის თითოეული სტუდენტის პირად საქმეს, სასწავლო პროცესის ელექტრონული სისტემის, საგანმანათლებლო დაწესებულებების რეესტრისა და ბსუ-ში გამოცემული აქტების გათვალისწინებით არკვევს, შესრულებული აქვს თუ არა სტუდენტს შესაბამისი საგანმანათლებლო პროგრამის მოთხოვნები და ამზადებს შესაბამის დასკვნას ფაკულტეტის საბჭოსათვის. პირად საქმეში ხარვეზის არსებობის შემთხვევაში, ფაკულტეტის დეკანის ოფისი უმოკლეს ვადაში უზრუნველყოფს მისი აღმოფხვრისათვის საჭირო ღონისძიებების გატარებას (თუკი ხარვეზი გამოწვეულია სტუდენტის მხრიდან - მას აძლევს გამოსწორებისათვის აუცილებელ ვადას და საჭირო რეკომენდაციებს, ხოლო საუნივერსიტეტო საქმისწარმოების ხარვეზის შემთხვევაში - ამზადებს შესაბამისი სამართლებრივი აქტის პროექტს/ახორციელებს შესაბამის ქმედებებს). **(ცვლილება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 11 ოქტომბრის N114 დადგენილებით)**

3. კომისიის დასკვნაში უნდა აღინიშნოს თითოეული კურსდამთავრებულისათვის მისანიჭებელი კვალიფიკაციისა და სპეციალობის დასახელება (ქართულ და ინგლისურ ენებზე).

4. პირს, რომელიც სრულად შეასრულებს საგანმანათლებლო პროგრამის მოთხოვნებს, ენიჭება შესაბამისი კვალიფიკაცია და მასზე გაიცემა დიპლომი, სტანდარტული დანართით.

5. პირს, რომელმაც არ, ან ვერ დაასრულა საგანმანათლებლო პროგრამა, უწყდება სტუდენტის სტატუსი და ეძლევა სათანადო მოწმობა.

6. ფაკულტეტის საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას:

(ცვლილება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)

ა) სტუდენტისათვის აკადემიური ხარისხი/კვალიფიკაციის მინიჭების თაობაზე, რაც დაუყოვნებლივ აისახება საგანმანათლებლო დაწესებულებების რეესტრში, ხოლო ბსუ-ს რექტორი გამოსცემს ბრძანებას ამ სტუდენტისათვის დიპლომის შესაბამისი სტანდარტული დანართით გაცემის შესახებ;

ბ) ბსუ-ს წესდებითა და ამ წესით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პირისათვის ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის შესახებ საბოლოო გადაწყვეტილებას (გამოსცემს ბრძანებას) იღებს რექტორი.

7. საბაკალავრო/სამაგისტრო ნაშრომში/პროექტში აღმოჩენილი აკადემიური სიყალბის (პლაგიატის) დადასტურების შემთხვევაში, ფაკულტეტის საბჭოს გადაწყვეტილებით გაბათილდება ამ სტუდენტისათვის შესაბამისი აკადემიური ხარისხის მინიჭების შესახებ გადაწყვეტილება, რაც თავის მხრივ, მასზე დიპლომის გაცემის შესახებ ბსუ-ს რექტორის ბრძანების გაუქმების საფუძველია. **(დამატება ბსუ-ს აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 29 ივნისის N56 დადგენილებით)**